

одина I.

София, I Декември 1920 г.

МАКЕДОНСКА БИБЛИОТЕКА
28 ЯАН 21

Пров. 1957 г.

Брой I.

52

АВТОНОМНА МАКЕДОНИЈА

362
38638

Излиза :
Единъ пжть седмично.

Абонментъ въ прѣдплатата
Годишно 30 лв.
Единъ брой 50 ст.

Редакция и Администрация
ул. „Лавеле“ № 9
София.

ОРГАНЪ НА МАКЕДОНСКАТА ЕМИГРАЦИЯ ВЪ БЪЛГАРИЯ

МАКЕДОНСКОТО ДЪЛО.

(ВМЪСТО ПРОГРАМА).

Бма по-злочеста страна отъ едония. Бореща се за сво още отъ половината на ми вѣкъ, тя още пѣшка подъ ски хомотъ. Всемирната война ри съ свѣтла свобода много иснати народи, дори и такива, то не бѣха се борили доста но за нея; но Македония, то удиви свѣта съ героичнитъ дълги борби и даде безброй-кървави жертви въ неравна ть съ тиранитъ, биде осжде отъ великитъ сили да бжде чка на аличнитъ съсѣди.

есъмнѣно, всѣки македонски ецъ се терзае отъ страшния просъ: „Защо Македония гине?“ обходимо е да се отговори вилно на тоя въпросъ, за да ке да се даде вѣрна насока македонското освободително ло. А правиленъ отговоръ е зможенъ само при обективно, рѣдвзето разглеждане на въ ея. На пръвъ погледъ неща ето на нашата родина се дължи съперничеството между велики сили. Обаче съкиму е извѣст че македонскитъ въпросъ, от тато доби европейски харак ть, се движеше съ една неот анима логичностъ къмъ своето аво разрѣшение. Великитъ си подбудени отъ неутимитъ олюционни борби, активно се тѣсиха въ Македония и посте но разширяваха своята ре рмена програма, дескато въ 08 г. въ паметната Ревелска ща даѣтъ най-голѣми велики ив, Русия и Англия, рѣшиха строятъ оковитъ на тази я. Наистина, една или друга ника сила е била обхващана въ изкушението да използва шото положение на Турция за бе си, обаче противодѣйстви ена другитъ сили парализи не подобни завоевателни опити рѣзъ формулата „автономна кедония“ се достигаше об го съгласувано дѣйствие на икитъ сили по македонския просъ.

При тоя фактъ много е ясно, Македония не можа да се ободи главно затуй, защото ководителитъ на нейното дѣло бѣха достатъчно мѣдри и кини да насочватъ и държатъ ста дѣйностъ все въ съгласие уравновѣсяващата европей ть интереси политика. Съ уги думи, тѣ не бѣха всѣкога рени привѣрженици на авто нмата идея, а се подаваха на вѣнмакедонски влияния и съ ва македонскитъ въпросъ и от ечаваше отъ орбитата на евро пско съзвѣздие. Ако хвърлимъ гледъ назадъ, ще забѣлѣжимъ, докато македонското освобо телно движение упорито се дър еше за автономния лозунгъ, до гава то достигаше благоприят нзгледи. Начало на неговия успѣхъ трѣбва да се дири въ дѣйността на македонскитъ бъл гарскитъ слѣдъ турския хуриетъ

(юли 1908 г.). Тая дѣйностъ, вмѣсто да държи сплотени всички народности въ Македония подъ старото знаме, ги разедини. Съз даването на чисто български клубове въ Македония бѣше една голѣма политическа грѣшка, отъ която съ логическа необходимостъ послѣдваха всички сетѣшни бѣд ствия за нашата родина. Това дѣло бѣше противъ духа на Вжтрѣш ната македоноодринска револю ционна организация, която имаше за върховна цѣль да възпита македонскитъ жители отъ всѣка вѣра и народностъ въ общъ по литически и граждански животъ. Политическото обособление на българитъ въ Македония уни щожилъ плодетъ на двадесет лѣтното революц. движение, скѣ са връзкитъ, които ограничаваха центробѣжното движение на от дѣлнитъ народности, отвори пътъ за влияния на балканскитъ дър жавници въ Македония и усилн тѣхнитъ завоевателни апетити. Така се подготви почвата за по дѣлбата на Македония въ 1912 г., отъ която година македонскитъ въпросъ изгуби европейския ха рактеръ и се прѣвѣрна въ бъл гарски въпросъ. Отъ 1913 г. до 1919 г. не се заговаряше вече за автономна Македония не само отъ българскитъ политически крѣ гове, но и отъ македонскитъ во дители. Дори слѣдъ погрома въ 1918 г. за измѣникъ се смѣташе она, който заговорѣше за авто номия на Македония. Заради туй и свободата на Македония не можа да изгрѣе изъ всеобщата война, както тя изгрѣе за други по малко борчески страни.

Наистина, миналата година ма кедонскитъ дѣйци въ България, като че ли постигнаха единомис лие, като възприеха пакъ завѣт ния лозунгъ на старитъ ни бор ци — автономна Македония. Об аче, за жалостъ, само привидно. Начело на македонската еми грация заставаха лица съ съм нително автономно убѣждение, именно ония, които прѣди най много ратуваха за държавно обе динение съ България; лица, кои то сж тѣсно свързани съ българ ския политически животъ. По силата на навика, която е втора природа на човѣка, тѣзи наши водители не можеха да се осво бодятъ отъ старитъ си тежне ния. Отъ дѣйността имъ се виж да, че автономната идея имъ би ла само една маска. По тази при чина тѣ не можаха да спечелятъ довѣрието на небългарскитъ ма кедонски емигранти въ България и другадъ за обща дѣйностъ, не можаха сжщо да създадатъ интересъ къмъ македонско дѣ ло въ Западна Европа. Нѣма за що да говоримъ за слабата имъ дѣйностъ между самитъ македо но-български емигранти и за отсѣтствието на всѣкакви връзки съ политическитъ фактори въ чужбина. Това се дължи изоб-

що на тѣхната флегматичностъ и обществена недѣеспособностъ. За съжаление, Вториятъ ве ликъ македонски конгресъ не обърна внимание на тѣзи недѣ зи въ нашата организация и ос тави за ржководители на маке донското дѣло пакъ лица отъ сжщия типъ, даже прѣизбра, за едно съ други двама, миналого дишни членове на Изпълнителния комитетъ.

Сѣкашъ зла сждба прѣслѣд ва нашето измѣнено отечество. Слѣдъ всички нещастия, частъ отъ македонската българска еми грация още не може да погледне трѣзво на нѣщата, а се влачи по фатални дѣйци и си създава отъ тѣхъ кумирѣ. Тя не може да разбере, че новигъ условия изискватъ нови методи, нови ду ши, нови хора. Тя не схваща че, вѣрвѣйки по миналогодишния пѣтъ, уякчава робскитъ окови на своята родина. Свѣстете се, о съотечественици! Избавете се отъ идолопоклонскитъ си чув ства къмъ една или друга лич ностъ; съзнайте, че ще врѣдите на своята родина, ако не станете искрени ратници за независи мостъта на своята родина съ де визъ „Македония за македон цитъ“; прѣстанете да издигате прѣгради за сдружаване и общо ратоборство на всички македон сти синове безъ разлика на вѣ ра и народностъ! Нека всички се изгълнимъ съ духа на великитъ македонски борци Гоце Дѣлчевъ, Дамянъ Груевъ и други, които съ своята кръвъ осветиха брат ството между всички народности въ Македония и оставиха като свещенъ завѣтъ автономията на Македония; нека по-скоро вси чки македонски братства обсждятъ зрѣло повдигания отъ насъ въ просъ и рѣшатъ да се свика новъ великъ конгресъ, който да прѣ устрои македонската емиграция, като сгрупира въ единъ могщъ и задушевенъ съюзъ всички ма кедонци — българи, власи, ал банци, евреи, турци и др. и да по стави на чело на нея всецѣло прѣдани и истински въплотите ли на автономната идея! Всѣки вѣренъ синъ на Македония трѣб ва да ратува неизмѣнно и пос тоянно за слѣднитъ принципи:

- 1) запазване на македонското освободително дѣло отъ всѣкак ви външни влияния; 2) създава не на легални политически орга низации въ България, Ромжния, Цариградъ и Америка съ актив ното участие на всички македон ци безъ разлика на вѣра, народ ностъ, полъ и убѣждения; 3) съз даване на върховенъ управите ленъ съвѣтъ на всичкитъ легал ни македонски организации въ столицата на Лигата на народи тѣ; 4) пропорционално прѣдста вительство на отдѣлнитъ македон ски етнически групи въ всички централни управителни тѣла на македонската емиграция; 5) вли зане въ връзки съ всички сво бодолубиви политико-обществе ни фактори въ чужбина, както и съ всички освободителни дви жения въ свѣта; 6) дѣйствуване

за скорошното заврѣшане на македонскитъ бѣжанци, както и на македонската интелигенция въ своята родна земя.

Ние вѣрваме, че тази плат форма ще обедини всички маке донски емигранти и ще създаде една дѣйна и мощна политическа организация, която наново ще издигне Македонския въпросъ и ще наложи по миренъ пѣтъ пра вилното му разрѣшение.

Да живѣе независима Маке дония!

Владиславъ Ковачевъ

Автономната идея и македонскитъ националности.

Великата неправда, която бѣ из яршена спрѣмно насъ, македон цитъ, въ Нѣоии, ето вече цѣла година тегите надъ нашата стра дна душа. И днесъ ние се нами раме подъ тягостното впечатление на първата вѣстъ за санкциони ра нето на днешното лошо полож ение, което великитъ сждинци съз дадоха, въпрѣки тържественно про кламирация отъ тѣхъ принципъ за самоопрѣдѣление на народитъ. Епическитъ борби за свободенъ животъ, съ който е изпълена на шата история, не можаха да трог натъ коравитъ сърдца на днешнитъ распоредители съ свѣтовнитъ сжд бини. И ние отново останахме печ ални свидѣтели на разпокъсането на злочеста Македония за да вла чимъ и за напрѣдъ тежкитъ ве риги на новото робство.

По общо признание, нѣма по жестоката участъ отъ оная на насъ, македонцитъ, особено днесъ, ко гато се чувствуваме изоставени на произвола на сждбата. И тѣкмо поради това изключително поло жение, въ което сме поставени днесъ, намъ се налага повелителни ятъ дългъ да се справимъ съ нашето недалечно минало, за да извлѣчемъ нуждната поука, та за напрѣдъ поне да се освободимъ веднажъ за винаги отъ ония суетни илю зии, които се отразиха до сега така фатално върху нашата соб ствена сждба. Прѣди всичко, врѣ мѣ е вече да съзнаемъ, че Маке донскитъ въпросъ отдавна се из плъзна отъ ржцѣтъ на насъ, ма кедонскитъ българи. Той днесъ не е вече изключително български, както го третирахме като такъвъ до послѣдната война, а още по малко може да съставлява прѣдметъ на изключителни грижи за балкан скитъ народи. Нѣщо повече: ние намираме, че Македонскитъ въ просъ не е нито даже европейски, а по-скоро трѣбва да се счете за въпросъ съ всесвѣтско значение въ тая смисълъ, че той всѣкога е създавалъ и ще продължава и за иапрѣдъ да създава грижи както на балканскитъ народи, непосред ственно заинтересовани отъ него во то правилно разрѣшение, така и на днешнитъ ржководители на свѣ товнитъ сждбини. Зщото маке донскитъ въпросъ е само една брънка отъ голѣмитъ всесвѣтски въпроси, които, въ тѣхната съво-